

Vrei tu, român adevărat, cinstit și iubitor
al vetrei tale să te faci unealta dușmanului?

Anul LXVII

Arad, 25 Iulie 1943

Nr. 30

BISERICA ȘI ȘCOALA

On. Direcțiunea Liceului „M. Nicoară”
Arad

EPISCOPIEI ARADULUI

Redac
ARAD, S1

MINESCŪ 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Vizitații canonice la Sinteamare, Mișca și Vânători

În cea de a 5-a Duminică, decând P. Sf. Sa Părintele Episcop Andrei cercetează parohiile din protopopiatul Chișineu-Criș, s'a deplasat în 18 Iulie a. c. în comunele Sinteamare, Mișca și Vânători. Dela reședință a plecat cu mașina, având în suită pe părintele consilier referent Traian Cibian, dl. I. Ungureanu și diaconul Dim. Dărău. Dela Chișineu-Criș a luat și pe părintele protopop P. Marșieu.

Ajuns în marginea comunei Sinteamare, P. Sf. Sa este întâmpinat de un banderiu de călăreți, cari îl conduc până în sat. Aci, la arcul de triumf, dl. notar Iustin Varga îl salută pe P. Sf. Sa în numele administrației de Stat. Apoi este condus de întreg poporul până la casa preotului Teodor Leucuța, unde se îmbracă în sf. odăjdii. Cu procesiune a fost condus delacasa parohială până la sf. biserică, unde a urmat săvârșirea sf. Liturghii, în cursul căreia a fost hirotonit întru preot absolventul de teologie Gheorghe Lipovan, pentru parohia Țipari.

La priceasnă, părintele T. Leucuța, face cunună de seamă despre starea din parohie, spunând — între altele — că P. Sf. Sa a venit în această comună pentruca să sădească în sufletele credincioșilor flacăra iubirii lui Hristos, după care sunt atât de dornici. Comuna are un număr de 2200 locuitori. Dintre aceștia, sunt ortodocși 871 suflete. Poporul e bun, cinstit și muncitor. În parohie mai sunt și acum 9 perechi de concubini.

Predica P. Sf. Sale.

Mă aflu azi în mijlocul credincioșilor păstoriți de Sf. Ta, — se adresează preotului Teodor Leucuța. — Cu multă plăcere am venit aici și cu multă plăcere am ascultat cântarea îngerească a copilașilor și fetelor cari au dat răspunsurile la această sfântă Liturgie. Și în fine cu multă mângâiere constat că păstorul acestui comune a încărunit aci, în slujba școalei și a bisericii. Biserica aceasta curată, este inima preotului, iar altarul, este sufletul lui cald. Sunt și eu dator să-l

cinstesc, distingându-l în fața tuturor credincioșilor cu dreptul de a purta brâu roșu.

Iubiți credincioși, vîn la vol în totul muncilor agricole, când trupul vostru este obosit și chinat. Vor fi unii, cari ar zice că pe vremea aceasta nu se cade să mai venim la biserică, ci să stăm acasă, să ne odihnim trupul trudit. Dar să știți, că noi avem datoria mai mult acum, ca oricând, să ne rugăm, fiindcă minunt mari se petrec astăzi pe holdele noastre. Însă noi nu le vedem. Dacă am vedea soarele pogo-rindu-se pe pământ, am zice, că ar fi o minune. A venit pe pământ Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care e Stăpânul soarelui și al pământului, dându-ne astfel minunea Nașterii și Învierii Sale, și noi tot zicem că dorim mai mari minunt. Dumnezeu face și astăzi min ni, sub ochii noștri, nu însă așa de mari cum a făcut prin trimiterea Fiului Său în lume. Dumnezeu face minunt cu fiecare spic de grâu, dar noi nu le vedem, fiindcă le privim numai cu ochii aceștia de carne și nu cu cei sufletești. Fiecare bob de grâu e o minune pentru cel ce știe să-l privească cu ochii sufletului. În multe sate delamunte, e obiceiul ca toamna, înainte de sămănat, se duc boabe de grâu la biserică, pentruca să le sfințească preotul înainte de a le arunca în pământ. Dar cu atât mai vârtos ar trebui acum când le culegem din spic, să fie binecuvântate de Biserică. În bobul de grâu este fiul lui Dumnezeu, care ni se aduce spre mâncare, la Sf. Cuminăcitură. Să cinstim dar fiecare bob de grâu. Pentrucă rege din cer vine să intre în casa ta și să șadă la masa ta în timpul secerișului. Iisus Hristos vine și sporește pâinea tă și astăzi, dupăcum a sporit pe cele 5 cu cari a săturat peste 5 mil de oameni. Deci acest timp trebuie considerat ca un mare praznic. Pe lângă cele 3 praznice mari ale anului, acesta e al 4-lea. Datorința noastră este să mulțumim prin rugăciuni curate lui Dumnezeu pentru binefacerile ce ne-a dat.

Îmi vine în minte întâmplarea cu vameșul și fariseul, cari s'au dus în biserică să se roage. Fariseul,

seul s'a dus drept înainte până în fața altarului. Trufaș, a început a se lăuda, nu a se ruga, că el nu este păcătos ca vameșul. La ușa bisericii stătea un biet vameș, disprețuit de lume și chiar de el însuși. El nu mai fusese de mult la biserică. Acum n'a îndrăsnit să intre, ci a stat la pragul bisericii, aducându-și aminte de când era copil, când l-a dus maica sa la icoana Maicii Domnului. Iși aducea aminte cum cânta și el, cu ceilalți credincioși „Doamne miluește-ne”. Toate îi treceau prin naintea ochilor, când stătea în ușa bisericii. Dar și-a adus aminte și de fărâdelegile făcute în timpul vieții și zicea: „Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului”. Dumnezeu s'a uitat la rugăciunea fiecăruia. Pe a fariseului n'a cunoscut-o, ci numai pe a vameșului, care era curat la suflet și o răstoaie din inimă. Căci „cel ce se smereste, se va înălța, iar pe cel ce se va înălța, îl va smeri”. Când venim deci la rugăciune, să ne smerim ca vameșul și să nu fim trufași ca fariseul, care-și bătea pieptul înaintea lui Dumnezeu. Tot ce ne dă Dumnezeu, ne dă din dragoste, și prin urmare și noi când ne rugăm Lui, trebuie să ne rugăm cu inima plină de dragoste pentru El. Vremea aceasta deci, de muncă, când puneți în hambarele voastre rodirile Lui și când veți gusta din prima pâine, trebuie să fie și timpul rugăciunilor pentru toate binefacerile Lui. Rugăciunea este cea mai puternică armă a fiecărui creștin. Căci, dupăcum este scris, rugăciunea proorocului Ilie, a oprit izvoarele cerului și nu a plouat pe pământ 3 ani și jumătate. Rugăciunea lui Daniil, a fost mai puternică decât cruzimea leilor, când s'a rugat fiind aruncat în groapă. Nenumărate pilde avem în Sf. Scriptură despre puterea rugăciunii. Inșă adevărata rugăciune este numai aceea, care se face din inimă. Când ne rugăm trebuie să lăpădăm toată ura, toată pisma din inima noastră și să ne deschidem sufletul înaintea Tatălui ceresc.

După terminarea sf. Liturghii, la care au mai servit și preoții: Prot. P. Marșieu, Pr. Leucuța-Sintea, C. Monția-Șiclău, I. Faur-Șimand, I. Moțiu-Socodor și Gh. Lipovan-Țipari, P. Sf. Sa este condus cu procesiune până la casa preotului T. Leucuța. Aci se face recepția, vorbind din partea bisericii noastre Pr. T. Leucuța, din partea bisericii gr. cat. preotul Ciulu, din partea comunei politice dl notar, iar din partea comunei politice dl notar, iar din partea corpului didactic, dl inv. dir. Nicula. Amintim aci că răspunsurile liturgice au fost cântate de corul elevilor și elevelor din comună sub conducerea inv. Nicula, primind laude din partea P. Sf. Sale pentru frumoasa execuție a cântărilor noastre bisericesti. — Masa s'a servit la pr. T. Leucuța.

O intimpinare neașteptată, la Adea.

Pornind din Sintea-mare, P. Sf. Sa, — prin surprindere, — a fost așteptat la Adea, pe unde avea să treacă, de o mare mulțime de credincioși ort. și

reformați în frunte cu preoții lor. La arcul de triumf, Pr. Dim. Barbu, îl salută pe P. Sf. Sa în numele credincioșilor din parohia sa, urându-I lungă arhipăstorie, spre lauda lui Dumnezeu și slava sf. noastre biserici. Iar preotul reformat și-a exprimat bucuria că P. Sf. Sa trece prin comuna Adea, în drumul apostolatului, prin care împărtășește poruncile Bisericii tuturor, de a smulge răul din suflete și a sădi dragostea.

P. Sf. Sa le răspunde că e în slujba unui apostolat, care propovăduiește pacea și dragostea. Dar acestea depind de felul cum știm să împlinim porunca dragostei. Dacă este dragoste între frați și între popoare, atunci și pacea se va sălășui între ele. Dumnezeu dragostei este unul și același pentru toți și prin urmare nu va fi pace pe pământ atâta timp cât nu sunt toți pătrunși de aceasta dragoste.

Credincioșii din Adea au rămas foarte emoționați de cuvintele Înaltului Ierarh, căruia l-au făcut o caldă manifestație de supunere fiască.

La Mișca.

În marginea comunei, P. Sf. Sa este binevențat de dl notar, care era înconjurat de o mare mulțime de credincioși, veniți să-L întimpine pe arhipăstorul lor. La intrarea în biserică, un sobor de preoți îl așteaptă pe P. Sf. Sa cu sf. Evanghelie și sf. Cruce. După oficierea serviciului religios, Pr. Oct. Draja, raportează despre stările din parohie. După acest raport urmează

Cuvântarea P. Sf. Sale.

Ași vrea să vă spun tot ce simțesc în sufletul meu acum în timpul acesta de mari frământări și mari ales să vă tâlcuiesc ținta noastră, a creștinilor, în lume. Dumnezeu ne învață din cele văzute să cunoaștem pe cele nevăzute. Fiecare om este ca un spic de grâu. Va veni timpul când și spicul acesta va fi tăiat. Dar rodirile acestui spic nu se vor arunca în hambare, ci în cumpăna dreptății Dumnezești. Omul are și un suflet, care are să dea seama în fața lui Dumnezeu, despre tot ce a făcut în acest trup de pământ, în care este închis. Pentruca să vă puteți înfățișa cu bine în fața dreptului Judecător, „căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte se vor adauge vouă”. Nu iubirea bogățiilor pământeste este plăcută lui Dumnezeu, ci iubirea împărăției Lui. Toți cunoașteți pilda despre sămănător, când a eșit să samene sămânța sa. Și sămănând el, unele căzură lângă cale și venind paserile cerului le-au mâncat. Altele au căzut în pământ bun, cari au dat rod. Sămânța cea bună care a căzut în pământ bun, este cuvântul lui Dumnezeu, care neîncetat se samănă. Dar sunt unele inimi, cari se aseamănă cu pământul de lângă cale, care nu era pregătit pentru primirea seminței și rodira ei. Inimile cari nu se gândesc decât

la bogății, nu sunt în stare să producă rodul cel adevărat al seminței cuvântului lui Dumnezeu. Întrebarea ce trebuie să ni-o punem în fiecare clipă, este aceasta: ce fel de pământ suntem noi, fiecare? Căci nu este de ajuns că a venit în lume Iisus Hristos ca să ne mântuiască, dacă noi nu primim sămânța aruncată de El prin Biserică. Mai știm însă și aceea că nu va intra în împărăția lui Dumnezeu cel ce zice numai cu buzele „Doamne, Doamne“, ci acela care face voia Lui. Bogăția este o mare ispită și dacă nu o întrebuițăm după voia lui Dumnezeu, ea va fi o pedeapsă pentru sufletul nostru. Milostenia este aceea care ridică sufletul din focul pierzării și-l înalță către treptele Tronului ceresc. Milostenie se poate face și din bogăție, dar și din sărăcie. Un sărac a zis că el ar face milostenie, dar n'are cu ce, fiind lipsit el însuși. Însă trebuie să știi, că nu numai cu bogăția se face milostenie, ci și cu cuvântul. O vorbă de încurajare aruncată unui suferind sau unui întristat, este o faptă de milostenie. Îndreptarea unui rătăcit și adăparea unui însetat este o mare faptă de milostenie. Căutați deci să vă căsăți loc în împărăția lui Dumnezeu, făcând voia Lui și împlinind poruncile Lui.

P. Sf. Sa a luat parte și la Școala Duminecală, ținută în curtea bisericii.

La Vânători.

Dela Mișca, P. Sf. Sa trece în comuna vecină, Vânători. Și aci, — ca pretutindeni, — banderiu de călăreți ieșișe în întimpinarea P. Sf. Sale la o bună distanță de comună. Conducându-l până la intrarea în curtea bisericii, P. Sf. Sa este viu aclamat de întreg satul. Dl. notar îi adresează câteva cuvinte de bun venit. Deasemenea și preotul reformat îi aduce omagiile credincioșilor săi. După vizitarea bisericii, urmează desfășurarea programului Școlii Duminecale, sub conducerea d-lui inv. dir. I. Silaghi, un inimos colaborator al bisericii și un bun cunoscător al cântărilor noastre bisericesti. După terminarea programului, părintele S. Ternicean raportează P. Sf. Sale despre starea parohiei și viața religioasă-morală a poporului.

P. S. Sa, printr'o scurtă, dar adânc simțită cuvântare, îndeamnă credincioșii la ascultarea învățăturilor sf. noastre Biserici, căci numai așa vor fi vrednici să calce pe urmele strămoșilor lor, cari au fost cei mai buni și vechi creștini de prin aceste părți. Li învață cum să cinstească numele lui Dumnezeu: să nu-L folosească în înjurături și în batjocuri, fiindcă El este Cel ce ne-a dat și ne dă viața și toate acelea ce ne sunt necesare pentru existența trupească și sufletească. Fără ajutorul Lui, noi am fi pierduți și rătăciți în lume și mai prejos decât animalele.

Dela Vânători, P. Sf. Sa se îndreaptă cu mașina spre reședință, lăsând în urmă mângăere, învățătură sfântă și binecuvântare, spre întărirea sufletească a poporului nostru dreptcredincios, din aceste părți.

La vizitații au luat parte, — pe lângă suita P. Sf. Sale, — : Prot. P. Marșieu-Chișineu-Criș, Pr. T. Leucuța-Sintea mare, Pr. C. Monția-Șiclău, Pr. I. Faur-Șimand și Pr. Gh. Lipovan-Țipari.

Terminându-se vizitațiile canonice ale P. Sf. Sale în protopopiatul Chișineu-Criș, ținem să remarcăm și faptul, că aceste vizitații au fost un adevărat apostolat, care au lăsat urme neștersse în sufletele tuturor credincioșilor noștri din acest tract.

Dumnezeu să-I dea putere și întărire P. Sf. Sale, pentruca să poată continua aceste vizitații cât mai mulți ani și în toate parohiile spre întărirea credinței noastre ortodoxe și naționale.

Intru mulți ani Prea Sfântite Stăpâne!

d. d.

Pelerinajele

În curând vor porni iarăși — ca în fiecare an — din satele românești ale Eparhiei noastre preoții cu crucea'n frunte și cete de creștini evlavioși, în spre acelaș locaș de închinăciune al Sfintei Mănăstiri Hodoș Bodrog.

Suflete, mânate de doruri și gânduri diferite, se vor revărsa aci și prin imnurile lor de slavă vor înălța spre ceruri dumnezeiască simfonie. Desprinși din sgomotul lumii și sbuciumul vieții, sute și chiar mii de pelerini își vor împleți ruga lor și-și vor proșterne inimile în fața aceluiași Părinte, înfăptuind astfel cel mai frumos tablou alegoric, pe care privindul — numai puțină sensibilitate de vei avea — te va face să exclami: Ce frumusețe și cât farmec!...

Am zugrăvit în puține și poate în palide culori, doar, un moment dintr'un pelerinaj, nu atât pentru a-i cuprinde, în slovă, tot frumosul și sublimul, ci mai ales pentru a motiva apariția acestor rânduri în care, mai mult de cât exprimarea unei indignări aș vrea să dau un îndemn frățesc de îndreptare celor ce cu, sau fără vrerea lor, le strică și zădărnicesc.

Dacă vraja farmecului unui pelerinaj îți înalță sufletul atunci, parodiarea acestei realități și-l întunecă și coboară până la revoltă și desgust. Las pe seama contrastului sarcina de a-mi întări afirmația. În acest scop rog lectorul să-și închipue un grup de pelerini, stăbătând sate și orașe în cea mai cumplită dezordine; preotul în frunte, înconjurat de creștini, dintre care, unii cântă și se roagă, alții rād, vorbesc, glumesc, unii o iau la dreapta, alții la stânga. Acest grup de pelerini, nu va avea de loc darul să-ți stărnească în suflet un sentiment de admirație și desigur, pentru aceștia, pelerinajul nu mai este rezultatul unei necesități sufletești, ci o simplă probă de vigoare și rezistență fizică.

Cel ce are chemarea și datoria sfântă de a îndrepta starea de lucruri și a contribui la organizarea

pelerinajelor ideale, înălțătoare, întremătoare de suflete este păstorul turmei, preotul. Precum grădinarul plivește cu multă grijă și gingășie buruienile din stratul de flori, așa și preotul smulge cu aceeași atenție buruiana din sufletul turmei sale. Conduita celor în fruntea cărora i-a fost hărăzit să fie fi este certificatul bun sau rău al pastorației sale.

De aceea îmbrăcându-mi gândurile, nu în orgolioasă haină a deschizătorului de drumuri, ci în veșmântul simplu dar curat al dragostei de mai bine, frumos și ideal, le schițez aci spre a servi drept binevoitoare sugestii celor ce ostenesc la realizarea lor și-mi sunt împreună încrători în via Domnului.

Nerăsturnabilul dicton din critica literară: „La fond adevărat, formă perfectă” — se potrivește și aici de minune. Preotul, conducător de pelerini, va trebui să fină seamă de cele două realități: fond și formă.

În scopul acesta, de cu vreme va căuta să adăncească și desvolte evlavia pelerinilor, îi va înscrie ne un tablou, va conveni pe cât posibil cu fiecare. În Școala de Duminecă va vorbi despre însemnătatea pelerinajelor, îi va instrui în cântecele religioase adecuate scopului. Tot aici le va face *educația comportărilor lor pe drum și la Sfânta Mănăstire*. Se va da o deosebită grijă atitudinii pelerinilor: a) pe drum, b) la mănăstire și c) la întoarcere.

a). Pe drum.

Ordinea și disciplina trebuiesc respectate cu strictețe în timpul trecerii prin sate sau oraș. Nu se vor cânta decât cântări știute de marea majoritate și cele în spirit ortodox. Ar fi de dorit ca pelerinii să fie orânduiți în formație de câte 4—5 în rând. Preotul va dispune timpul și cântarea ce se cântă.

b). La Mănăstire.

Încă de acasă li-se va face cunoscut amănunțit programul misiunilor, li se vor da îndrumări privitoare la ascultarea dumnezeștilor slujbe. Odată ajunși la Mănăstire, preotul nu va pierde contactul cu pelerinii săi. Interesul ce li-l poartă și aci, va fi și enoriașilor și preotului spre câștig. Pelerinii nu vor face plimbări prin curtea mănăstirii, nu mănâncă aci, nu dorm în timpul serviciilor divine, nu fumează, nu încurcă, prin cântări răslete, slujbele sfinte, nu deteriorează bunurile Sfintei Mănăstiri. Cu un cuvânt, nu zădărnicesc, ci păstrează pretutindeni curățenia, au atitudini cuviincioase, — bărbațicu capele descoperite, și cu toții în tăcere — prin curtea Mănăstirii și astfel iau parte activă și cu folos la programul misiunilor.

c). La întoarcere.

Toți deodată și în aceeași ordine se vor întoarce în spre satul lor. Ca semn de plăcută aducere aminte, preotul își va îndemna enoriașii să-și ducă podoabe creștinești în casele lor: iconițe sfinte, cruciulițe, cărți sfinte etc., iar bisericii din sat un dar comun ca: cruce, evanghelie, icoană, candelă, etc. Cei rămași acasă vor organiza o primire și, ieșind cu

praporii întru întâmpinarea pelerinilor, cu toții se vor înapoia la biserică, unde preotul prin rugăciune și cuvinte potrivite va face încheerea misiunii religioase din drumul pelerinajului.

În felul acesta socotesc că truda noastră nu va fi zădarnică, ci vom isbuti a ridica nimbul pelerinajelor și vom feri de sminteală prestigiul bisericii și al slujitorilor ei. Și cine nu o dorește aceasta? Deci, la datorie!

Pr. Gheorghe Balta

Despre ce să predicăm?

În Dumitnica a VII-a d. Rusall (1 August) — tema: **Partea cea bună a vieții.**

Faptul că Mântuitorul, după ce vindecase pe cei doi orbi despre care istorisește evanghelia de azi, le-a poruncit acestora, zicând: „*Vedeți, nimeni să nu știe!*” (Mt. 9, 30), este o nouă dovadă, între multe altele, despre smerenia lui desăvârșită și despre împlinirea unei profeții care-l prezintă ca atare (Isa. 42, 1—3 și Mt. 12, 18—21). Dar nu numai atât. Ci tâlmăcitorii evangheliei mai spun că Mântuitorul Hristos a dat celor vindecați această poruncă și cu un alt scop: Nu numai din modestie nu voia Hristos Domnul ca să nu-l vădească cei vindecați, ci și din precauție, pentru a putea duce până la capăt opera de mântuire a lumii pentru care s'a și intrupat.

Minunile săvârșite de Iisus Hristos sunt un criteriu de recunoaștere a învățăturii propoveduite de el, și aveau de scop să întărească, aceea ce spunea, cu putere de sus. De aceea nu făcea minuni oriunde, oricând, oricui și fără scop. Iar celor vindecați le porunca adesea ca să meargă la casa lor și să spună toate câte le-a făcut (Mc. 5, 19 și Lc. 8, 39).

Cum se face, atunci, că în evanghelia de azi el le poruncește orbilor vindecați tocmai contrariul, adică să nu-l vădească? Asemenea li mai spunea și unui lepros vindecat (Mt. 8, 4), precum și unei mari mulțimi de bolnavi tămăduiți, cărora „*le-a poruncit să nu-l facă arătat*” (Mt. 12, 15—16). Oare nu este aceasta o contradicție a lui Iisus cu sine însuși? Nu. Și iată pentru ce. Cu toate că le spunea să nu-l vădească, totuși „*vestea despre el mai mult străbătea și se adunau mulțimi mari, ca să-l asculte și să se vindece de boalele lor; iar el se ducea în pustie și se ruga*” (Lc. 5, 15—16). Aceasta n'o făcea numai din modestie. Știm bine, că după ce-a săturat în pustie peste cinci mii de oameni numai cu cinci pâni și doi pești „*Iisus cunoscând că vor să vină și să-l ia cu sila, ca să-l facă rege, s'a dus tarâș la munte, el singur*” (Io. 6, 14—15). Căci dacă primea să fie rege, dușmanii săi de moarte, Fariseii și Cărturarii, ar fi intervenit înainte de împlinirea faptului, ca să-l omoare,

cum de fapt au încercat odată să facă (Mt. 12, 14). Sau dacă ar fi ajuns deja rege — și aceasta o voia poporul, căci Hristos putea să sature armate întregi cu câteva pâni, putea vindeca răuile ostașilor, iar pe cei morți în luptă i-ar fi înviat — atunci intervenția armată a stăpânilor romani, ridicându-se împotriva acestui messia iudeu, ar fi zădărnicit scopul înalt al venirii lui Hristos în lume, care nu tindea învrăjbierea oamenilor, ci mântuirea lor.

Iată de ce fugea Iisus dinaintea celor ce voiau să-l facă rege, iar celor vindecați le spunea să nu-l vădească. Toate acestea ar fi putut să zădărnicească mântuirea omenirii, mântuire care pentru Domnul prețuia mai mult decât toate împărățiile și toată gloria lumii. Știm bine, că în pustie diavolul l-a ispitit pe Iisus Hristos tocmai cu împărățiile lumii, pe care i le făgăduise, dacă i se va închina (Mt. 4, 9). Or această ispită a fost făcută tocmai cu scopul de a-l îndepărta pe Domnul dela calea mântuirii oamenilor. Dar nu se putea ca Mântuitorul să desconsidere mântuirea oamenilor pentru nu știu ce glorie lumească sau bun pământesc sau plăcere trecătoare. Mântuirea noastră a prețuit-o el atât de mult, încât n'a pregetat să își dea sufletul răscumpărare pentru noi (Mc. 10, 45). Și astfel a schimbat tronul și slava lumii cu crucea, batjocura și pătimirile, ce ne-au câștigat mântuirea.

Prin însuși prețul pe care l-a pus Domnul Hristos pentru noi putem să ne dăm și noi seama că nu este pe lume ceva mai de preț ca mântuirea noastră. Mântuirea este ținta, rostul și apogeul vieții noastre de aci; e cel mai însemnat bun al sufletului și scopul final spre care tinde universul întreg; este într'adevăr „partea cea bună” a vieții: — „*Marto, Marto*, — zicea Iisus către sora lui Lazăr care se zorea spre multă treabă — *mult te silești și multă grijă duci, dar un lucru trebuiește; iar Maria partea cea bună și-a ales, care nu i se va lua*” (Lc. 10, 41-42).

Această blândă muștrare a lui Hristos nu vrea să ne spună altceva decât că toate străduințele noastre din viață nimic nu folosesc, dacă n'am câștigat mai întâi partea cea bună a sufletului: mântuirea. Aceasta nu e nici bogăția, căci stă scris că „*în ziua mâinii bogăția nu slujește la nimic*” (Prov. 11, 4), fiindcă „*nici argintul, nici aurul nu va putea să-l izbăvească* (pe oameni) *în ziua mâinii Domnului*” (Sofon. 1, 18). Nici îmbuibarea pântecelui și petrecerile, căci „*sufletul este mai mult decât hrana*” (Lc. 12, 23) și toate „bunătățile” într'o clipită le risipește suflarea morții (Lc. 12, 20). Nici îmbrăcămintea luxoasă, căci porfira și visonul n'au putut să-l mântue pe bogatul nemilostiv (Lc. 16, 19). Nici ambiția deșartă, nici pofta de mărire, căci toate sunt deșertăciune (Ecles. 1, 2). Nici lumea toată, căci așa citim: „*chipul lumii acestea trece*” (I Cor. 7, 31). „*Ce va folosi omul de va dobândi lumea toată, și-și va*

pierde sufletul? Sau ce va da omul schimb pentru sufletul său?” (Mc. 8, 36—37), — zice Domnul, și astfel adeverește și cu gura ceea ce a pecetluit cu jertfa sângelui său preasfânt: că sufletul omului adecă mântuirea lui, prețuește mai mult decât lumea întreagă!

Omul carele nu ia seama la acest cutremurător adevăr, și prin viața sa arată că-și prețuește mai puțin mântuirea decât mai știu eu ce bun trecător sau poftă mărunță, se numește: „*lumesc ca Esau*” (Evr. 12, 16) cel care și-a schimbat dreptul de întâiu născut cu un mizerabil bid de linte (Fac. 35, 33). A schimba cele veșnice cu cele trecătoare este, desigur, cea mai proastă afacere: „*M'au schimbat pe mine, fântâna de apă vie* — zice Domnul Dumnezeu despre Izrailiteni — *și-și-au săpat lor și gropi sparte, care nu vor putea păstra în ele apa*” (Ierem. 2, 13) Sf. Ioan Gură de Aur aseamănă pe un astfel de om cu o femeie care fiind pe moarte se împodobește cu giuvaericelele sale, sau cu cel care decorează cu aur și nestemate o colibă ce stă gata să se prăbușească.

Așa a făcut, de pildă, împăratul Balduin al II-lea (1228—1261), când a fost izgonit de Turci din Orient. A luat cu sine din Bizanț coroana de spini a lui Hristos și a încredințat-o Republicii Venețiene drept gaj pentru un mare împrumut de bani ce contractase acolo. Marele predicator Ilie Miniati face în acest sens o asemănare și mai concludentă, spunând că precum la Templul iudeu din Ierusalim argintul stătea deasupra Legii lui Moisi în sacristie, așa și azi materia stă deasupra credinței. Adecă cele trecătoare au mai multă prețuire decât cele veșnice. Căci noi am pus argintul la cap și Evanghelia la picioare.

Despre celebrul gravor și sculptor Benvenuto Cellini (1500—1571) se spune că, pe când turna statuia lui Perseu, era atâta de preocupat de reușita compoziției bronzului și devotat operii până la jertfirea avuției sale, încât, mai mult târându-se, căci era extenuat, a aruncat toate vasele de metal, ce mai avea în casă, în topitoare și în forme și căzu apoi în leșin. Când s'a trezit, a scos din formele reci de lut minunata operă de artă.

Acest artist a știut să jertfească toate pentru opera sa, iar noi care trebuie să desăvârșim opera vieții noastre, socotim toate nimicurile mai de preț ca și esențialul, adecă mântuirea sufletului. „Pentru un folos de nimic, omul înconjură țara și marea; și pentru viața de veci abia se gândește cineva să facă vre-un pas. Pentru un câștig neînsemnat, aleargă în sus și în jos; pentru un ban uneori se judecă și se ceartă fără rușine; pentru o făgăduială, pentru un lucru de nimic nu pregetă a osteni ziua și noaptea; însă, o, rușine! pentru binele neschimbat, pentru darul cel neprețuit, pentru cinstea preainaltă și mărirea

cea nesfârșită ne speriem și de cea mai mică oste-neală" (Kempis: Urmarea lui Hristos). De aceea îndurăm atâtea, iar suferința ne este cu atât mai mare cu cât ne punem mai mult nădejile și scopul vieții noastre numai în bunurile acestei lumi. De aceea ne simțim atât de nenorociți, și durerea ne este mai acută, și fericirea nedeplină, pentru că toată filosofia vieții noastre ne leagă numai și numai de această lume. Bine zice apostolul, că dacă numai pentru viața aceasta ne-am pus nădejdea în Hristos, apoi suntem cei mai nenorociți dintre oameni. (I Cor. 15, 19).

Mântuitorul ne-a dat pildă, disprețuind slava trecătoare a lumii pentru câștigarea mântuirii noastre. Ce ne rămâne, deci, de făcut? Să lăpădăm și noi toate deșertăciunile și să punem înaintea mântuirii sufletului ca și cel mai de preț bun al vieții noastre. „*Ci căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui, și acestea toate se vor adauge vouă*“ (Mt. 6, 33).

B.

Cărți

Mihail Dumitriu: Pe dealul Hănceștilor.

Roman de război. Diecezana Arad.

Se desminte și zicala strămoșilor: inter arma silent musae. Cu tot ritmul său grăbit, mai lasă — războiul — și clipe de răgaz, de meditație și de... inspirație. Trăesc oamenii astăzi așa de intens, încât nu mai așteaptă sfârșitul cataclismului mondial, ci, paralel cu tragediile lui, cultivă și preocupările vremurilor de pace, literile frumoase.

Iată un exemplu. Abia s'au împlinit doi ani de când a început lupta fiilor lui Făt-Frumos cu balaurul roșu, și apare de sub teacurile Diecezanei un roman în care se reflectează evenimentele istorice prin care am trecut în ultimii ani, în jurul cărora se desfășoară momente duiosase de viață familială, episo-uri de lupte eroice, exemple de prietenie, modele de oameni ai datoriei, toate în jurul unor crâmpoie de iubire curată, pe care autorul romanului a știut să le descrie cu atâta simț de scriitor, psiholog și patriot. Dacă ar fi să-l punem în comparație cu atâtea romane care apar prin vitrine, apoi romanul d-lui Mihail Dumitriu excelează prin virtuțile care deosebesc pe oamenii de viță nobilă, bine crescuți, de oamenii moravurilor rele. Dela toți eroii romanului „Pe dealul Hănceștilor“ nu poți învăța decât lucruri bune, virtuți morale: iubire, demnitate, onoare, cinste, eroism, religiozitate, bunătate, castitate, politețe, simțul datoriei, și alte virtuți care fac podoaba unui cămin familiar de model.

Pentru aceste calități, felicităm cu dragoste pe autor, iar operii D-sale, care se cetește cu atâta interes și cu atâta pasiune, îi dorim succes desăvârșit.

Ion Petrovici: Fulgurații filosofice și literare. Editura „Biblioteca pentru toți“. 352 pagini, 60 lei.

Dl prof. Ion Petrovici ne-a obișnuit numai cu cărți deosebit de substanțiale, scrise într-un impecabil stil literar. De aci, grăbita lor dispariție, prin epuizare. Abia poate lumea să ia cunoștința de apariția lor și... nu mai sunt.

Și nu e mirare, cărțile cu subiecte bine alese și frumos scrise sunt de regulă căutate cu setea omului îndrăgît de vraja adevărului.

Aceiaș este cazul și cu admirabilele D-sale Fulgurații... în care adună o serie de articole variate, cu subiecte — după cum arată și titlul — filosofice și literare, de mare interes pentru orice cărturar și mai ales pentru tineret. Scrie pe rând despre: „Diletantism și creație“, „Temeliu și tradiție“, „Obstacole în cunoașterea sufletului“, „Valorile desinteresate ale sufletului“, „Legi ascunse“ (legile zonei invizibile), „Considerații de filosofia istoriei“, „Ceva din psihologia vârstelor“, „Forme de yasalitate spirituală“, „Reflecții asupra mediocrității“, „Instinctul iubirii“, apoi două conferințe, una despre „Puterea și limitele tradiției“ și a doua despre „Creștinism și naționalitate“, după care urmează fulgurațiile literare, — amintiri și caracterizării asupra lui V. Alecsandri, M. Eminescu, Th. Șerbănescu, N. Iorga, L. Rebreanu, T. Maiorescu, I. L. Carageale, Șt. O. Iosif, Il. Chendi, H. Lecca, O. Goga, C. Stere și C. Ibrăileanu.

Nu ne încumetăm să facem rezumatul lor. Reținem numai un pasaj, de interes apologetic pentru noi (ar fi cazul să cităm mai multe); în care dl prof. Ion Petrovici arată poziția Bisericii noastre între naționalism și umanitarism, raportul ei cu valorile naționale și acele umanitare:

— „...Biserica creștina ortodoxă, păstrând caracterul universalist al principiilor și învățăturilor sale, preconizând mila și iertarea nelimitată, a putut totuși să se identifice cu destinele țărilor în care trăiește. Cât privește țara românească, nu este nicio controversă că biserica noastră a fost constant națională, că a făcut cauză comună cu toate vicisitudinile noastre istorice, sprijinindu-ne silințele cu înțelegere și identificare. Este în genere o laudă ce se cuvine Bisericii noastre de a fi avut ținuta aceasta în decursul veacurilor.

„Și totuși, pe lângă lauda ce se cuvine Bisericii, mai este una care se cuvine poporului nostru însuși, anume sufletului său, care a îngăduit unei instituții cu principii universaliste să se încadreze — fără contraziceri flagrante — în aspirațiile lui naționale.

„Naționalismul poporului românesc nu este agresiv, ci defensiv. Cu un naționalism violent și lacom, biserica creștină, dacă ar fi ținut la rosturile sale doctrinare și n'ar fi admis să se tradeze, s'ar fi acom-

dat mai greu și ar fi ajuns la inevitabile conflicte. Este cu totul alta naționalismul defensiv, care respectă ceea ce aparține celorlalți, reclamând pentru sine numai un drept egal la viață, până la limita naturală. Cu un astfel de naționalism, rațional și just, doctrina iubirii aproapelui se poate efectiv îmbina și este ceea ce a avut loc fără greutate și disonanțe, pe meleagurile noastre.

„De aceea, mai mult decât onoare bisericii, care a îmbrățișat părintește grijile și frământările noastre naționale, onoare poporului nostru, care, în afirmarea rosturilor sale, a putut totuși oferi, prin moderația lui seculară, bisericii creștine, posibilitatea de a deveni națională, fără a-și părăsi principiile și fără a-și trăda menirea“ (p. 71—72).

„Mergeți și propoveduiți...“ Mitropolia Olteniei în opera misionară din Transnistria. Craiova, 240 pagini, 160 lei.

După cum spune și titlul, este vorba de o lucrare în care se cuprind rapoartele preoților care au activat în Transnistria, după desrobirea ei de sub stăpânirea comunistă.

Indată după eliberarea ținuturilor transnistriene, I. P. S. S. Mitropolitul Nifon al Olteniei a format o echipă de 130 preoți misionari, pe care a trimis-o la evanghelizare în teritoriul devastat 25 ani de stăpânirea bolșevică. Fiecare preot a lucrat acolo 5—6 luni. Unii și mai mult. Insuși I. P. S. S. Mitropolitul Nifon a cutreerat Transnistria vreme de două săptămâni, vestind cuvântul Scripturii sfinte și sfințind șase biserici.

În lucrarea de față se cuprinde activitatea I. P. Sfinției Sale și a unui număr de 103 preoți, desfășurată în Transnistria, urmând ca rapoartele celorlalți 27 preoți să fie publicate într'un volum următor, în care se va cuprinde lucrarea misionară în Transnistria dezvoltată de alte echipe oltene.

Astfel de documente despre opera misionară, socială, culturală și națională a clerului oltean, la care se adaugă opera asemănătoare a clerului din toate eparhiile Patriarhiei noastre, constituie tot atâtea dovezi de hărnicie și de spor pentru prestigiul Bisericii.

Informațiuni

■ **Cercul misionar eparhial**, s'a întrunit la Arad, Vineri în 16 Iulie c. sub președinția P. S. S. Părintelui Episcop Andrei. Au fost de față preoți din Arad și misionarii protopopești. Cu acest prilej P. Sfinția Sa a dat misionarilor îndrumarea să lucreze după un plan sistematic, întocmit după necesitățile duhovnicești ale parohiilor, având în vedere mai ales combaterea concubinilor și a denatalității, atragerea sectarilor, cercetarea bisericii și cât mai numeroase

spovediri și împărtășiri. S'a alcătuit apoi programul misiunilor religioase la sf. mănăstire H.-Bodrog și schitul Sf. Gheorghe, s'au stabilit subiectele predicilor, s'au designat predicatorii și s'au discutat diferite probleme duhovnicești, mai ales în legătură cu sf. tainei a mărturisirii.

■ **La concursul de coruri și jocuri naționale**, organizat de societatea culturală „Astra“ desp. Arad. Duminecă în 11 Iulie 1943, pe arena sportivă „Gloria“, au participat numeroase echipe din județ, între care la coruri au obținut premiul I filialele Radna de sub conducerea Păr. Gh. Crișovan, Șiria de sub conducerea Inv. Tr. Chira și Târnova sub conducerea Păr. E. Bențea și Gh. Neamțu.

Pentru jocuri naționale au obținut premiul I echipele dela Ineu, Mișca, Târnova, Chereuș, Șicula și Măndruloc, iar premiul II echipele dela Bârșa, Sinteamare, Radna și Arad-Micalaca.

■ **Cimitirul concubinilor.** Într'o frunțase comună ardeleană, s'a luat o foarte importantă hotărâre, din partea organelor bisericesti și anume: de a înființa un cimitir pentru concubini, sinucigași și pentru aceia care nu figurează în scriptele bisericesti.

Aceia care nu află de bine să ceară binecuvântarea Bisericii asupra legăturii lor conjugale; aceia care și curmă singuri firul vieții pe care numai Dumnezeu îl poate rupe, fiindcă El ne-a dat-o; și în fine aceia, care nu vor să figureze pe listele noastre bisericesti, nu sunt vrednici să stea nici după moarte alături de cei ce și-au îndeplinit toate datoriile față de Biserica neamului și de ei înșiși.

Tu concubin, care profanezi chipul lui Dumnezeu din tine, trăind în nelegiuire cu soția ta, ca animalele în câmp și care dai lui Dumnezeu și neamului copii nelegitimi, după doctrina noastră bisericască; tu sinucigaș, care furi pe Dumnezeu, luându-ți viața pe care nu ți-ai dat-o tu și ști bine că nu poți să iai ceea ce nu poți da, căci Dumnezeu ți-a dat-o și Dumnezeu ți-o ia, nu când vrei tu, ci când vrea El; și tu rătăcitor fără de nume, care nu vrei să figurezi în Biserica Mântuitorului, care s'a jertfit pentru tine, nu aveți ce căuta în cimitir alături de bunii creștini! Voi treceți prin această viață numai ca pleava purtată de vânturi. Nu aveți rădăcini înfipte în ogorul Domnului. Și deci, și după moarte, trebuie să fiți deosebiți de cei buni, ca să nu le profanați sfințenia liniștei. Căci, dupăcum v'ați deosebit de ei aci pe pământ, așa veți fi deosebiți și în cealaltă viață și Biserica are dreptul și datoria să vă deosebească și locașurile trupurilor. Dacă nu ați înțeles să stați alături de ei în Biserica lui Dumnezeu, nici în morminte nu sunteți vrednici să odihniți alături de ei.

Măsura aceasta de separare între cei buni și cei răi, luată de organele bisericesti din Orăștie, are un adânc înțeles moral și religios și ar trebui generalizată. Neghina trebuie separată de grâul curat. Inceputul s'a făcut.

d. d.

■ **In Monitorul Oficial** s'a publicat o lege care obligă concubinii să poarte grijă de creșterea copiilor lor nelegiuiți și să nu-i mai lase în seama mamelor nenorocite, sau în grija nimănui. Astfel din toate părțile li se dau concubinilor îmboldiri ca să se încadreze și ei în legile omenești și dumnezeiești.

■ **Aviz.** Internatul Diecezan de fete din Arad angajează pedagogă absolventă de liceu, școală normală sau școală comercială.

Școala de Duminecă

31. Program pentru Dum. 1 August 1943.

1. *Rugăciune*: Impărate ceresc...
2. *Cântare comună*: Cuvine-se cu adevărat...
- 3-4. *Cetirea Evangheliei* (Matei 9, 27-35) și *Apostolului* (Romani 15, 1-7) zilei, cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: Păharul mântuirii.
6. *Cetire din V. T.*: Trecerea prin Marea Roșie (Esire. 13, 17-18, 31).
7. *Povețe morale*: Sfaturi folositoare pentru viață. (Ințel. lui Solomon c. 12).
8. *Intercalații*: (Poezii rel. etc).
9. *Cântare comună*: Cu vrednicie și cu dreptate... (Dela Sf. Liturghie).
10. *Rugăciune*: Rug. 4. dela Vecernie.

(A se vedea „Instrucțiunile” din Nr. 1/1943).
A.

Nr. 2841/1943.

Ordin circular

Având în vedere că ușile dela multe biserici se deschid înăuntru, ceea ce e foarte periculos în cazul unei evacuări rapide, dispunem ca ușile bisericilor să se transforme, așezându-se astfel ca să se deschidă înafară, preintimpinând nenorociri ca și cea întâmplată la Costești.

Arad, la 13 Iulie 1943.

† Andrei
Epis.op.

Traian Cibian
consilier, ref eparhial.

Nr. 3035/1943.

Comunicat

Comunicăm în copie ordinul Marelui Stat Major referitor la măsurile ce s'au luat în vederea satisfacerii serviciului militar al studenților teologi și seminaristi:

Copie depe adresa Marelui Stat Major Secția I Nr. 164450 din 2 Iulie 1943 înreg. la Nr. 35201 către Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor Direcția Cultelor.

Cu ocazie se face cunoscut că Domnul Mareșal a aprobat următoarele: Toți seminaristii și teologii de orice confesiune, care se încorporează pentru satisfacerea obligațiilor militare și care doresc și pot deveni preoți, în limita locurilor vacante, după terminarea serviciului militar, vor fi repartizați la servicii sanitare sau li se vor da întrebuințări în afara serviciului combatant. Repartizarea lor la aceste servicii se va face după terminarea serviciului militar și nu este condiționată de modul de clasare (combatant sau auxiliar) ci de angajamentul ce-și iau de a deveni preoți, urmând

ca după hirotonie să fie înscriși în registrul confeso- rilor de rezervă. Angajamentele se vor face în scris în fața comandantului unității sau școlii respective. Acest ordin are caracter permanent și va fi adus la cunoș- tința tuturor seminaristilor și teologilor aflați sub arme, precum și celorlalți la data incorporării lor.

Șeful Marelui Stat Major,

General, ss. I. Steflea

Arad, la 19 Iulie 1943.

Șeful Secției I.

Colonel, ss. E. Borcescu

Consiliul Eparhial.

Nr. 2922-1943.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de preot al 3-lea la Catedrala din Arad, se publică concurs, din oficiu, cu termen de 30 zile.

Preotul numit va avea ca beneficiu salarul dela Stat, în suma lunară de 7200 lei brut.

Dela recurenți se cere calificatiune pentru pa- rohii de clasa I (primă).

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta în timpul concursului, Consiliului Epar- hial din Arad.

Arad, la 6 Iulie 1943.

† Andrei,
Episcop.

Traian Cibian,
consilier ref. eparhial.

Nr. 2923-1943.

Pentru întregirea postului de diacon ceremonial la Catedrala din Arad, se publică concurs din oficiu, cu termen de 30 de zile.

Diaconul numit în acest post va beneficia de sa- larul dela Stat, în suma lunară de 7200 lei brut.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad.

Dela reflectați se cere calificatiune preotească pentru parohii de cl. I. (prima).

Arad, la 7 Iulie 1943.

† Andrei,
Episcop.

Traian Cibian,
consilier ref. eparhial.

Nr. 2817-1943.

Pentru întregirea parohiei vacante Laz, protopo- piatul Buteni, se publică concurs prin alegere, cu ter- men de 15 zile.

VENITE:

1. Sesia parohială constatatoare din 32 jugh.
2. Casa parohială cu 2 intravilane.
3. Opt drepturi din păjura și izlazul urbanal.
4. Uzufuctul cănepiștei parohiale.
5. Brul și stolele legale.
6. Salarul dela Stat.

Parohia este de clasa a II-a (doua)

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, adresate Consiliului parohial din Laz, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Preotul ales va suporta toate impozitele după beneficiul preotesc.

Laz, din ședința Consiliului parohial ținută la 20 Iunie 1934.

Aprobat:
Arad, la 13 Iulie 1943.

Consiliul Parohial.

† Andrei,
Episcop.

Traian Cibian,
consilier, ref. eparhial.